Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

►**B**

NEUVOSTON DIREKTIIVI 2004/83/EY,

annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004,

kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä

(EYVL L 304, 30.9.2004, s. 12)

Oikaistu:

►**C1** Oikaisu, EYVL L 204, 5.8.2005, s. 24 (2004/83/EY)

▼B

NEUVOSTON DIREKTIIVI 2004/83/EY,

annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004,

kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 63 artiklan 1 kohdan c alakohdan, 2 kohdan a alakohdan ja 3 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ([1]),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ([2]),

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([3]),

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon ([4]),

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Turvapaikka-asioita koskeva yhteinen politiikka, johon sisältyy yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä, on olennainen osa Euroopan unionin tavoitetta muodostaa asteittain vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, joka on avoin henkilöille, jotka olosuhteiden pakosta joutuvat oikeutetusti hakemaan suojelua yhteisöstä.

(2) Eurooppa-neuvosto päätti Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 pidetyssä erityiskokouksessaan pyrkiä kohti yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää, joka perustuu 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn, pakolaisten oikeusasemaa koskevan Geneven yleissopimuksen, jäljempänä ’Geneven yleissopimus’, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, jäljempänä ’pöytäkirja’, täysimääräiseen ja kokonaisvaltaiseen soveltamiseen, ja näin vahvistaa palauttamiskiellon periaatteen ja varmistaa, ettei ketään palauteta vainottavaksi.

(3) Geneven yleissopimus ja pöytäkirja ovat pakolaisten suojelua koskevan kansainvälisen oikeudellisen järjestelmän kulmakivi.

(4) Tampereen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän olisi käsitettävä lyhyellä aikavälillä pakolaisaseman tunnustamista ja sisältöä koskevien sääntöjen lähentäminen.

(5) Tampereen päätelmissä todetaan myös, että pakolaisasemaa koskevia sääntöjä olisi täydennettävä toissijaista suojelua koskevilla toimenpiteillä, joiden avulla tällaista suojelua tarvitsevalle henkilölle myönnetään asianmukainen asema.

(6) Tämän direktiivin päätavoitteena on toisaalta varmistaa se, että jäsenvaltioissa sovelletaan yhteisiä perusteita kansainvälistä suojelua todella tarvitsevien henkilöiden yksilöimiseen ja toisaalta se, että nämä henkilöt saavat vähimmäistason mukaiset edut kaikissa jäsenvaltioissa.

(7) Pakolaisaseman ja toissijaista suojelua saavan henkilön aseman tunnustamista ja sisältöä koskevien sääntöjen lähentämisen pitäisi osaltaan vähentää turvapaikanhakijoiden liikkumista jäsenvaltiosta toiseen siltä osin kuin se johtuu pelkästään jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen välisistä eroavuuksista.

(8) Vähimmäisvaatimusten luonteeseen kuuluu, että jäsenvaltioilla olisi oltava oikeus säätää tai pitää voimassa suotuisampia

([1]) EYVL C 51 E, 26.2.2002, s. 325.
([2]) EUVL C 300 E, 11.12.2003, s. 25.
([3]) EYVL C 221, 17.9.2002, s. 43.
([4]) EYVL C 278, 14.11.2002, s. 44.

▼B

säännöksiä kolmansien maiden kansalaisille tai kansalaisuudettomille henkilöille, jotka pyytävät kansainvälistä suojelua jostakin jäsenvaltiosta, silloin kun pyynnön katsotaan perustuvan siihen, että kyseessä on joko Geneven yleissopimuksen 1A artiklassa tarkoitettu pakolainen tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseva henkilö.

(9) Tätä direktiiviä ei sovelleta sellaisiin kolmansien maiden kansalaisiin tai kansalaisuudettomiin henkilöihin, joiden annetaan jäädä jäsenvaltioiden alueelle myötätunnosta tai yksilöllisistä inhimillisistä syistä eikä kansainvälisen suojelun tarpeen perusteella.

(10) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan periaatteita. Tällä direktiivillä pyritään erityisesti varmistamaan ihmisarvon täysimääräinen kunnioittaminen sekä turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten oikeus turvapaikkaan.

(11) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden osalta jäsenvaltioita sitovat niistä kansainvälisen oikeuden välineistä johtuvat sitoumukset, joiden osapuolia ne ovat ja jotka kieltävät syrjinnän.

(12) Soveltaessaan tätä direktiiviä jäsenvaltioiden olisi otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu.

(13) Tämä direktiivi ei rajoita Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten turvapaikasta tehdyn pöytäkirjan soveltamista.

(14) Pakolaisaseman tunnustaminen on toteava toimenpide.

(15) Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun kanssa käytävät keskustelut voivat antaa jäsenvaltioille arvokkaita suuntaviivoja niiden määritellessä pakolaisasemaa Geneven yleissopimuksen 1 artiklan mukaisesti.

(16) Olisi laadittava vähimmäisvaatimukset pakolaisaseman määrittelylle ja sisällölle ohjeeksi jäsenvaltioiden toimivaltaisille kansallisille elimille Geneven yleissopimuksen soveltamista varten.

(17) On tarpeen ottaa käyttöön yhteiset perusteet, joiden mukaisesti turvapaikanhakijoille myönnetään Geneven yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettu pakolaisasema.

(18) Erityisesti on tarpeen ottaa käyttöön seuraavat yhteiset käsitteet: kansainvälisen suojelun tarpeen ilmeneminen sur place -tilanteessa, haitan aiheuttajat ja suojelu, suojelu alkuperämaassa ja vaino, myös vainon syyt.

(19) Suojelun tarjoajia voivat olla valtion lisäksi myös sellaiset tässä direktiivissä asetetut edellytykset täyttävät puolueet tai järjestöt, kansainväliset järjestöt mukaan luettuina, jotka pitävät valtioon sisältyvää aluetta tai laajempaa osaa valtion alueesta valvonnassaan.

(20) Arvioidessaan alaikäisten tekemiä hakemuksia kansainvälisen suojelun saamiseksi jäsenvaltioiden olisi tarpeen ottaa huomioon erityisesti lapsiin kohdistuvat vainon muodot.

(21) On myös tarpeen ottaa käyttöön ”tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen” perusteella tapahtuvan vainon yhteinen käsite.

(22) Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiset teot mainitaan Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa ja 1 ja 2 artiklassa, ja ne sisältyvät muun muassa Yhdistyneiden Kansakuntien terrorismintorjuntaan liittyvistä toimenpiteistä antamiin päätöslauselmiin, joiden mukaan sekä terroriteot, -menetelmät ja -käytännöt että terroritekojen tietoinen rahoittaminen, suunnittelu ja tekoihin yllyttäminen ovat Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia tekoja.

▼B

(23) Jäljempänä 14 artiklassa tarkoitettu ’asema’ voi tarkoittaa myös pakolaisasemaa.

(24) Olisi myös laadittava vähimmäisvaatimukset toissijaista suojelua saavan henkilön aseman määrittelylle ja sisällölle. Toissijaisen suojelun aseman olisi täydennettävä Geneven yleissopimuksessa vahvistettua pakolaisten suojeluasemaa, ja sen olisi oltava siihen nähden erillinen.

(25) On tarpeen ottaa käyttöön perusteet, joilla kansainvälistä suojelua hakeville myönnetään toissijaista suojelua saavan henkilön asema. Nämä perusteet olisi johdettava kansainvälisissä ihmisoikeusasiakirjoissa vahvistetuista velvollisuuksista ja jäsenvaltioissa voimassa olevista käytännöistä.

(26) Vaarat, joille jonkin maan väestö tai väestön osa on yleisesti alttiina, eivät tavallisesti itsessään aiheuta henkilökohtaista uhkaa, joka täyttäisi vakavan haitan edellytykset.

(27) Perheenjäsenet joutuvat yleensä pelkästään heillä pakolaiseen olevan suhteen perusteella sellaisen vainon kohteeksi, jonka perusteella voidaan myöntää pakolaisasema.

(28) Kansallisen turvallisuuden ja yleisen järjestyksen käsite kattaa myös tapaukset, joissa kolmannen maan kansalainen kuuluu kansainvälistä terrorismia tukevaan järjestöön tai tukee tällaista järjestöä.

(29) Toissijaisen suojeluaseman saaneiden henkilöiden perheenjäsenille annettujen etuuksien tulee olla kohtuulliset verrattuna toissijaisen suojelun myöntämisen edellytykset täyttäneiden henkilöiden saamiin etuihin ilman, että niiden on välttämättä oltava samanlaiset.

(30) Jäsenvaltiot voivat kansainvälisissä velvoitteissa asetetuissa rajoissa säätää, että työhönpääsyä, sosiaalista suojelua, terveydenhuoltoa ja kotouttamispalveluja koskevien etuuksien myöntäminen edellyttää aiemmin myönnettyä oleskelulupaa.

(31) Tätä direktiiviä ei sovelleta jäsenvaltioilta koulutuksen edistämiseksi saataviin rahaetuuksiin.

(32) Käytännön vaikeudet, joita pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneet henkilöt kohtaavat ulkomaisten tutkintojen, todistusten ja muiden muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen oikeaksi todistamisessa, olisi otettava huomioon.

(33) Erityisesti sosiaalisen ahdingon välttämiseksi on asianmukaista antaa osana sosiaalipalveluja syrjimättömästi riittävä sosiaaliapu ja toimeentuloturva pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneille henkilöille.

(34) Sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon osalta olisi perusetuuksien myöntämistä toissijaisen suojeluaseman saaneille koskevista yksityiskohtaisista säännöistä säädettävä kansallisessa lainsäädännössä. Mahdollisuus rajoittaa toissijaisen suojeluaseman saaneiden henkilöiden etuudet perusetuuksiin on ymmärrettävä niin, että perusetuuksiin kuuluvat vähintään perustoimeentuloturva, sairaus-, raskaus- ja vanhempainavustus, sikäli kuin niitä asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti myönnetään omille kansalaisille.

(35) Olisi varmistettava, että pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneilla henkilöillä on mahdollisuus terveydenhuoltoon, sekä fyysinen terveydenhoito että mielenterveyspalvelut mukaan lukien.

(36) Tämän direktiivin täytäntöönpanoa olisi arvioitava säännöllisesti ottaen huomioon erityisesti palauttamiskieltoa koskevien jäsenvaltioiden kansainvälisten velvoitteiden kehitys, jäsenvaltioiden työmarkkinoiden kehitys sekä kotouttamista koskevien yhteisten perusperiaatteiden kehittäminen.

(37) Ehdotetun direktiivin tavoitetta, joka on vähimmäisvaatimusten vahvistaminen kansainvälisen suojelun myöntämiselle jäsenvaltioiden toimesta kolmansien maiden kansalaisille ja

▼B

kansalaisuudettomille henkilöille ja myönnettävän suojelun sisällölle, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan se direktiivin soveltamisalan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

(38) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta on 28 päivänä tammikuuta 2002 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut haluavansa osallistua tämän direktiivin antamiseen ja soveltamiseen.

(39) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on 13 päivänä helmikuuta 2002 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut haluavansa osallistua tämän direktiivin antamiseen ja soveltamiseen.

(40) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin antamiseen eikä se siten sido Tanskaa eikä sitä sovelleta siihen,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

Tämän direktiivin tavoitteena on vahvistaa kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi määrittelyä koskevat vähimmäisvaatimukset sekä myönnetyn suojelun sisältö.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) ’kansainvälisellä suojelulla’ pakolaisasemaa ja toissijaista suojeluasemaa sellaisina kuin ne on määritelty d ja f alakohdassa;

b) ’Geneven yleissopimuksella’ Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehtyä pakolaisten oikeusasemaa koskevaa yleissopimusta sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla;

c) ’pakolaisella’ kolmannen maan kansalaista, jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, poliittisten mielipiteiden tai tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen vuoksi ja joka oleskelee kansalaisuusmaansa ulkopuolella ja on kykenemätön tai sellaisen pelon johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan, ja kansalaisuudetonta henkilöä, joka oleskelee entisen pysyvän asuinmaansa ulkopuolella edellä mainittujen seikkojen tähden ja on kykenemätön tai sanotun pelon vuoksi haluton palaamaan sinne ja jota 12 artikla ei koske;

d) ’pakolaisasemalla’ kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnustamista pakolaiseksi jäsenvaltiossa;

▼B

e) ’henkilöllä, joka voi saada toissijaista suojelua’, kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, jolle ei voida myöntää pakolaisasemaa mutta jonka suhteen on esitetty merkittäviä perusteita uskoa, että jos hänet palautetaan alkuperämaahansa tai kansalaisuudettoman henkilön ollessa kyseessä entiseen pysyvään asuinmaahansa, hän joutuisi todelliseen vaaraan kärsiä 15 artiklassa määriteltyä vakavaa haittaa, ja jota 17 artiklan 1 ja 2 kohta ei koske ja joka on kykenemätön tai sellaisen vaaran johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan;

f) ’toissijaisella suojeluasemalla’ kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön tunnustamista jäsenvaltiossa henkilöksi, joka voi saada toissijaista suojelua;

g) ’kansainvälistä suojelua koskevalla hakemuksella’ kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön esittämää pyyntöä saada suojelua jostakin jäsenvaltiosta, kun hakijan voidaan katsoa tarkoittavan pakolaisasemaa tai toissijaista suojeluasemaa ja kun hakija ei nimenomaisesti pyydä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävää muunlaista suojelua, jota voidaan pyytää erikseen;

h) ’perheenjäsenillä’, jos perhe on muodostettu jo alkuperämaassa, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen osalta sellaisen henkilön, jolle on myönnetty pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema, samassa jäsenvaltiossa oleskelevia seuraavia perheenjäseniä:

— sellaisen henkilön, jolle on myönnetty pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema, aviopuolisoa taikka avopuolisoa, jolla on kiinteä suhde hakijaan, jos avopuolisot rinnastetaan aviopuolisoihin asianomaisen jäsenvaltion ulkomaalaisia koskevassa lainsäädännössä tai käytännössä,

— ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettujen puolisoiden tai sellaisen henkilön, jolle on myönnetty pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema, alaikäiset lapset, jos nämä ovat naimattomia ja asianomaisen huollettavina riippumatta siitä, ovatko he syntyneet avioliitossa vai avioliiton ulkopuolella tai onko heidät kansallisen lainsäädännön määritelmän mukaisesti adoptoitu;

i) ’ilman huoltajaa olevilla alaikäisillä’ alle 18-vuotiaita kolmannen maan kansalaisia tai kansalaisuudettomia henkilöitä, jotka saapuvat jäsenvaltioiden alueelle ilman heistä joko lain tai vakiintuneen käytännön mukaan vastuussa olevaa aikuista, niin kauan kuin heillä ei tosiasiallisesti ole tällaista aikuista huolehtimassa heistä, tai alaikäisiä, jotka ovat jääneet ilman huoltajaa jäsenvaltion alueelle tultuaan;

j) ’oleskeluluvalla’ jäsenvaltion viranomaisten myöntämää jäsenvaltion lainsäädännön mukaista lupaa, jonka perusteella kolmannen maan kansalaisella tai kansalaisuudettomalla henkilöllä on oikeus oleskella kyseisen jäsenvaltion alueella;

k) ’alkuperämaalla’ yhtä tai useampaa kansalaisuusmaata tai, kansalaisuudettomien henkilöiden osalta, entistä pysyvää asuinmaata.

3 artikla

Suotuisammat säännökset

Jäsenvaltiot voivat säätää tai pitää voimassa suotuisampia säännöksiä sen määrittelemiseksi, kenelle voidaan myöntää pakolaisasema tai antaa toissijaista suojelua, sekä kansainvälisen suojelun sisällön määrittelemiseksi, kunhan nämä säännökset ovat yhteensopivat tämän direktiivin kanssa.

▼B

II LUKU

KANSAINVÄLISTÄ SUOJELUA KOSKEVIEN HAKEMUSTEN ARVIOINTI

4 artikla

Tosiseikkojen ja olosuhteiden arviointi

1. Jäsenvaltiot voivat katsoa, että hakija on velvollinen esittämään mahdollisimman pian kaikki kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteiksi tarvittavat seikat. Jäsenvaltio on velvollinen yhteistyössä hakijan kanssa arvioimaan kaikki hakemukseen liittyvät olennaiset seikat.

2. Edellä 1 kohdassa mainitut seikat koostuvat hakijan lausumista, hakijan saatavissa olevista asiakirjoista, jotka koskevat hänen ikäänsä, taustaansa, myös asiaankuuluvien omaisten taustaa, henkilöllisyyttään, kansalaisuuttaan tai kansalaisuuksiaan, aikaisempaa tai aikaisempia asuinmaitaan ja -paikkojaan, aikaisempia turvapaikkahakemuksia, matkareittiään sekä henkilö- ja matkustusasiakirjojaan, sekä kansainvälisen suojelun hakemisen syistä.

3. Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen arviointi on suoritettava tapauskohtaisesti, ja se käsittää:

a) kaikki alkuperämaahan silloin, kun jäsenvaltiot tekevät hakemusta koskevan päätöksen, liittyvät asiaan vaikuttavat tosiseikat, mukaan luettuina alkuperämaan lait ja asetukset ja tapa, jolla niitä sovelletaan;

b) hakijan esittämät asiaan vaikuttavat lausumat ja asiakirjat, mukaan luettuina tiedot siitä, onko hakija joutunut tai voiko hän joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa;

c) hakijan asema ja henkilökohtaiset olosuhteet, kuten tausta, sukupuoli ja ikä, jotta voidaan arvioida, onko hakijan henkilökohtaisten olosuhteiden perusteella niitä tekoja, joiden kohteeksi hakija on joutunut tai voisi joutua, pidettävä vainona tai vakavana haittana;

d) onko hakijan alkuperämaasta lähtemisen jälkeen toteuttamien toimien ainoana tai tärkeimpänä tarkoituksena ollut luoda edellytykset kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemiselle, sen arvioimiseksi, asettavatko nämä toimet kyseisen henkilön vaaraan joutua vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa, jos hänet palautetaan tähän maahan;

e) voidaanko hakijan kohtuudella olettaa turvautuvan sellaisen toisen maan suojaan, jonka kansalaisuuteen hänellä on oikeus.

4. Se seikka, että hakija on jo joutunut vainotuksi tai kärsimään vakavaa haittaa tai että häntä on suoraan uhattu vainolla tai tällaisella haitalla, on vakava osoitus hakijan perustellusta pelosta joutua vainotuksi tai todellisesta vaarasta joutua kärsimään vakavaa haittaa, jollei ole perusteltua syytä olettaa, ettei tämä vaino tai vakava haitta tule toistumaan.

5. Vaikka jäsenvaltiot soveltavat periaatetta, jonka mukaan hakijan velvollisuutena on esittää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen perusteluiksi tarvittavat seikat ja vaikka joidenkin hakijan lausumien seikkojen tueksi ei olisi esitetty asiakirjoja tai muita todisteita, näitä seikkoja ei tarvitse todentaa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) hakija on todella yrittänyt esittää näyttöä hakemuksensa tueksi;

b) kaikki hakijan saatavissaan olevat olennaiset seikat on esitetty ja muiden asiaan vaikuttavien seikkojen puuttumisesta on annettu tyydyttävä selitys;

c) hakijan lausumia pidetään johdonmukaisina ja uskottavina eivätkä ne ole ristiriidassa hänen tapaukseensa liittyvien saatavilla olevien tapauskohtaisten ja yleisten tietojen kanssa;

▼B

d) hakija on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa heti kun mahdollista, jollei hakija voi esittää uskottavia syitä sille, miksei hän ole toiminut näin; ja

e) hakija on todettu yleisesti uskottavaksi.

5 artikla

Kansainvälisen suojelun tarpeen ilmeneminen sur place -tilanteessa

1. Perusteltu aihe pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa voi perustua alkuperämaasta lähdön jälkeisiin tapahtumiin.

2. Perusteltu aihe pelätä joutuvansa vainotuksi tai todellinen vaara joutua kärsimään vakavaa haittaa voi perustua toimiin, joihin hakija on osallistunut alkuperämaasta lähtönsä jälkeen, erityisesti jos todetaan, että kyseiset toimet perustuvat hakijan alkuperämaassaan omaksumaan vakaumukseen tai suuntautumiseen ja ilmentävät sitä.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että hakemuksen myöhemmässä vaiheessa tehneelle hakijalle ei yleensä myönnetä pakolaisasemaa, jos vaara joutua vainotuksi perustuu olosuhteisiin, jotka hakija on itse aiheuttanut alkuperämaasta lähdön jälkeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Geneven yleissopimuksen soveltamista.

6 artikla

Vainoa harjoittavat tai vakavaa haittaa aiheuttavat toimijat

Vainoa harjoittavia tai vakavaa haittaa aiheuttavia toimijoita voivat olla:

a) valtio;

b) valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan pitävät puolueet tai järjestöt;

c) muut kuin valtiolliset toimijat, jos voidaan osoittaa, että a ja b alakohdassa mainitut toimijat, kansainväliset järjestöt mukaan luettuina, ovat kykenemättömiä tai haluttomia tarjoamaan 7 artiklassa määriteltyä suojelua vainoa tai vakavaa haittaa vastaan.

7 artikla

Suojelun tarjoajat

1. Suojelun tarjoajia voivat olla:

a) valtio; tai

b) valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta valvonnassaan pitävät puolueet tai järjestöt, kansainväliset järjestöt mukaan luettuina.

2. Suojelua tarjotaan yleensä silloin, kun 1 kohdassa tarkoitetut toimijat toteuttavat kohtuullisia toimenpiteitä estääkseen vainon tai vakavan haitan muun muassa siten, että niillä on tehokas oikeusjärjestelmä vainoksi tai vakavaksi haitaksi katsottavien toimien toteamiseksi, niistä syytteeseen asettamiseksi ja niistä rankaisemiseksi, ja kun hakijalla on mahdollisuus saada tällaista suojelua.

3. Arvioidessaan, pitääkö kansainvälinen järjestö valvonnassaan valtiota tai huomattavaa osaa sen alueesta ja tarjoaako se 2 kohdassa kuvattua suojelua, jäsenvaltioiden on otettava huomioon kaikki asiaa koskevissa neuvoston säädöksissä mahdollisesti annettavat suuntaviivat.

8 artikla

Suojelu alkuperämaassa

1. Arvioidessaan kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta jäsenvaltiot voivat katsoa, että hakija ei ole kansainvälisen suojelun tarpeessa, jos jossain alkuperämaan osassa ei ole olemassa perusteltua aihetta pelätä joutua vainotuksi tai todellista vaaraa joutua kärsimään vakavaa haittaa ja jos hakijan voidaan kohtuullisesti edellyttää oleskelevan maan kyseisessä osassa.

▼B

2. Tutkiessaan, onko osa maata 1 kohdan mukainen, jäsenvaltioiden on, tehdessään päätöksen hakemuksen johdosta, kiinnitettävä huomiota alkuperämaan kyseisessä osassa vallitseviin yleisiin olosuhteisiin sekä hakijan henkilökohtaisiin olosuhteisiin.

3. Edellä 1 kohtaa voidaan soveltaa, vaikka alkuperämaahan palauttamiselle olisikin teknisiä esteitä.

III LUKU

PAKOLAISASEMAN MYÖNTÄMINEN

9 artikla

Vainoksi katsottavat teot

1. Geneven yleissopimuksen 1 artiklan A kohdassa tarkoitettujen vainoksi katsottavien tekojen on oltava:

a) laatunsa tai toistuvuutensa vuoksi niin vakavia, että ne muodostavat vakavan loukkauksen ihmisten perusoikeuksia vastaan ja erityisesti niitä oikeuksia vastaan, joista ei voida poiketa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 15 artiklan 2 kohdan nojalla; tai

b) kertymä erilaisia toimenpiteitä, joihin kuuluu ihmisoikeusloukkauksia, ja joka on riittävän vakava vaikuttaakseen yksilöön a alakohdassa tarkoitettua vastaavalla tavalla.

2. Edellä 1 kohdan nojalla vainoksi katsottavat teot voivat olla muun muassa seuraavia:

a) fyysinen tai henkinen väkivalta, mukaan luettuna seksuaalinen väkivalta;

b) oikeudelliset, hallinnolliset ja poliisin toimintaan ja/tai lainkäyttöön liittyvät toimenpiteet, jotka ovat itsessään syrjiviä tai jotka toteutetaan syrjivällä tavalla;

c) kohtuuton tai syrjivä syytteeseen paneminen tai rankaiseminen;

d) muutoksenhakumahdollisuuden puuttuminen tai epääminen, minkä seurauksena on kohtuuton tai syrjivä rangaistus;

e) syytteeseen paneminen tai rankaiseminen sen johdosta, että henkilö kieltäytyy asepalveluksesta selkkauksessa, jossa asepalveluksen suorittaminen sisältäisi 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin poissulkemislausekkeisiin kuuluvia rikoksia tai tekoja;

f) luonteeltaan sukupuoleen liittyvät tai lapsiin kohdistuvat teot.

3. Edellä 2 artiklan c alakohdan mukaan 10 artiklassa mainittujen syiden ja 1 kohdan nojalla vainoksi katsottavien tekojen välillä on oltava yhteys.

10 artikla

Vainon syyt

1. Arvioidessaan vainon syitä jäsenvaltioiden on otettava huomioon seuraavat seikat:

a) rodun käsitteeseen kuuluvat erityisesti ihonväri, syntyperä tai kuuluminen tiettyyn etniseen ryhmään;

b) uskonnon käsitteeseen kuuluvat erityisesti teistiset, ei-teistiset ja ateistiset uskomukset, osallistuminen yksityisesti tai julkisesti, yksin tai yhdessä muiden kanssa muodolliseen uskonnonharjoittamiseen tai siitä pidättäytyminen, muut uskonnolliset toimet tai mielipiteet tai uskontoon perustuva tai uskonnon määräämä henkilökohtainen tai ryhmän käyttäytyminen;

c) kansallisuuden käsitettä ei pidä ymmärtää ainoastaan tietyn valtion kansalaisuudeksi tai kansalaisuudettomuudeksi, vaan se käsittää erityisesti kuulumisen tiettyyn ryhmään, jota yhdistävät kulttuuri,

▼B

etniset piirteet, kieli, sama maantieteellinen tai poliittinen alkuperä tai sen yhteys toisessa valtiossa asuvaan väestöön;

d) jotakin ryhmää pidetään erityisenä yhteiskunnallisena ryhmänä, jos erityisesti:

— ryhmän jäsenet jakavat jonkin luontaisen ominaisuuden tai heillä on yhteinen tausta, jota ei voida muuttaa, tai heille on yhteistä sellainen ominaisuus tai usko, joka on niin keskeinen osa identiteettiä tai omaatuntoa, ettei heitä pitäisi vaatia luopumaan siitä, ja

— ryhmällä on selvästi erottuva identiteetti asianomaisessa maassa, koska ympäröivä yhteiskunta mieltää sen erilaiseksi,

Alkuperämaan oloista riippuen tietty yhteiskunnallinen ryhmä voi olla ryhmä, jonka yhteisenä ominaisuutena on sukupuolinen suuntautuminen. Sukupuoliseen suuntautumiseen ei voida katsoa kuuluvan tekoja, joita jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan pidetään rikollisina. Sukupuoleen liittyvät seikat voidaan ottaa huomioon, mutta ne eivät yksinään luo olettamaa tämän artiklan sovellettavuudesta;

e) poliittisen mielipiteen käsitteeseen kuuluu erityisesti se, että hakijalla on mielipiteitä, ajatuksia tai uskomuksia 6 artiklassa mainituista mahdollisista vainoa harjoittavista toimijoista ja niiden politiikoista tai menetelmistä, riippumatta siitä, onko hakija toiminut näiden mielipiteiden, ajatusten tai uskomusten mukaisesti.

2. Arvioitaessa sitä, onko hakijan pelko joutua vainotuksi perusteltu, on asiaan vaikuttamatonta, onko hakijalla todellisuudessa niitä rotuun, uskontoon, kansallisuuteen, yhteiskunnalliseen tai poliittiseen ryhmään liittyviä piirteitä, jotka ovat johtaneet vainoon, jos vainon harjoittaja liittää kyseiset piirteet hakijaan.

11 artikla

Lakkaaminen

1. Kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö lakkaa olemasta pakolainen, jos hän:

a) on vapaaehtoisesti uudelleen turvautunut kansalaisuusvaltionsa suojelukseen; tai

b) menetettyään kansalaisuutensa on omasta vapaasta tahdostaan saanut sen takaisin; tai

c) on saanut toisen valtion kansalaisuuden ja saa uuden kansalaisuusvaltionsa suojelua; tai

d) on vapaaehtoisesti asettunut uudelleen asumaan maahan, josta hän oli lähtenyt tai jonka ulkopuolelle hän oli jäänyt vainon pelosta; tai

e) ei voi enää kieltäytyä ottamasta vastaan kansalaisuusvaltionsa suojelua, koska olosuhteet, joiden vallitessa hänet tunnustettiin pakolaiseksi, ovat lakanneet olemasta;

f) kansalaisuutta vailla olevana henkilönä voi palata entiseen pysyvään asuinmaahansa sen vuoksi, että olosuhteet, joiden vallitessa hänet tunnustettiin pakolaiseksi, ovat lakanneet olemasta.

2. Jäsenvaltioiden on 1 kohdan e ja f alakohdan osalta tarkasteltava, onko olosuhteiden muutos niin merkittävä ja pysyvä, ettei pakolaisella enää ole perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi.

12 artikla

Poissulkeminen

1. Pakolaisasema jätetään myöntämättä kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, jos:

a) hän kuuluu Geneven yleissopimuksen 1 artiklan D kohdan soveltamisalaan ja saa suojelua tai apua muilta Yhdistyneiden Kansakuntien elimiltä tai toimistoilta kuin Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetulta. Kun tällainen suojelu tai apu on

▼B

jostain syystä lakannut ilman, että tällaisen henkilön asemaa olisi lopullisesti ratkaistu Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen hyväksymien asiaa koskevien päätöslauselmien mukaisesti, tällainen henkilö on suoraan oikeutettu tämän direktiivin mukaisiin etuihin;

b) hänellä on sen valtion, johon hän on asettunut asumaan, toimivaltaisten viranomaisten tunnustamat tämän valtion kansalaisuuteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet tai niitä vastaavat oikeudet ja velvollisuudet.

2. Pakolaisasema jätetään myöntämättä kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, jos on vakavaa aihetta epäillä, että hän on:

a) tehnyt rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen tai rikoksen ihmisyyttä vastaan siten kuin nämä rikokset on määritelty asiaankuuluvissa kansainvälisissä sopimuksissa;

b) tehnyt törkeän muun kuin poliittisen rikoksen turvapaikkamaan ulkopuolella ennen kuin hänet otettiin maahan pakolaisena; tällä tarkoitetaan pakolaisaseman myöntämiseen perustuvan oleskeluluvan myöntämishetkeä. Erityisen raa'at teot voidaan luokitella törkeiksi muiksi kuin poliittisiksi rikoksiksi, vaikka niillä väitettäisiin olleen poliittiset päämäärät;

c) syyllistynyt Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa esitetyn mukaisesti.

3. Edellä 2 kohdan säännöksiä sovelletaan henkilöihin, jotka yllyttävät siinä mainittuihin rikoksiin tai tekoihin tai muulla tavoin osallistuvat niiden suorittamiseen.

IV LUKU

PAKOLAISASEMA

13 artikla

Pakolaisaseman myöntäminen

Jäsenvaltioiden on myönnettävä pakolaisasema sellaiselle kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka II ja III luvun mukaisesti täyttää pakolaisaseman myöntämisen edellytykset.

14 artikla

Pakolaisaseman peruuttaminen, lakkauttaminen tai uusimatta jättäminen

1. Kun kyseessä ovat tämän direktiivin voimaantulon jälkeen tehdyt kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset, jäsenvaltioiden on peruutettava, lakkautettava tai jätettävä uusimatta valtion elimen, hallinnollisen elimen, tuomioistuimen tai lainkäyttöelimen myöntämä kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön pakolaisasema, jos hän on 11 artiklan mukaisesti lakannut olemasta pakolainen.

2. Turvapaikka-aseman myöntäneen jäsenvaltion on yksilöllisesti osoitettava, että asianomainen henkilö on tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti lakannut olemasta pakolainen tai ei ole koskaan ollut siinä tarkoitettu pakolainen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta pakolaisen velvollisuutta ilmoittaa 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti kaikki asiaan vaikuttavat seikat ja toimittaa hänen käytettävissään olevat asiaan vaikuttavat asiakirjat.

3. Jäsenvaltioiden on peruutettava, lakkautettava tai jätettävä uusimatta kolmannen valtion kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön pakolaisasema, jos asianomainen jäsenvaltio saa pakolaisaseman myöntämisen jälkeen selville, että:

a) pakolaisasema olisi pitänyt jättää tai jätetään myöntämättä asianomaiselle 12 artiklan mukaisesti;

▼B

b) hänen vääristelemänsä tai salaamansa seikat, mukaan lukien väärien asiakirjojen toimittaminen, olivat ratkaisevia pakolaisaseman myöntämisen kannalta.

4. Jäsenvaltiot voivat peruuttaa, lakkauttaa tai jättää uusimatta valtion elimen, hallinnollisen elimen, tuomioistuimen tai lainkäyttöelimen pakolaiselle myöntämän aseman, kun:

a) on perusteltua syytä olettaa, että hän on vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on;

b) hän on yhteiskunnalle vaarallinen kyseisessä jäsenvaltiossa, koska hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta.

5. Jäsenvaltiot voivat 4 kohdassa kuvatuissa tilanteissa päättää olla myöntämättä asemaa pakolaiselle, jos tällaista päätöstä ei ole vielä tehty.

6. Henkilöillä, joihin sovelletaan 4 ja 5 kohtaa, on Geneven yleissopimuksen 3, 4, 16, 22, 31, 32 ja 33 artiklassa määrätyt tai niitä vastaavat oikeudet silloin, kun he ovat jäsenvaltiossa.

V LUKU

TOISSIJAISEN SUOJELUN EDELLYTYKSET

15 artikla

Vakava haitta

Vakavalla haitalla tarkoitetaan seuraavia:

a) kuolemanrangaistus tai teloitus; tai

b) hakijan alkuperämaassa kokema kidutus tai epäinhimillinen tai halventava kohtelu tai rangaistus; tai

c) siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaava vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä.

16 artikla

Lakkaaminen

1. Kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö lakkaa olemasta henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua, jos toissijaisen suojelun myöntämiseen johtaneet olosuhteet ovat lakanneet olemasta tai muuttuneet siinä määrin, ettei suojelua enää tarvita.

2. Jäsenvaltioiden on 1 kohtaa soveltaessaan otettava huomioon, onko olosuhteiden muutos niin huomattava ja pysyvä, että henkilö, joka voi saada toissijaista suojelua, ei ole enää vaarassa joutua kärsimään vakavaa haittaa.

17 artikla

Poissulkeminen

1. Toissijaista suojelua ei myönnetä kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, jos on perusteltua syytä olettaa, että hän on:

a) tehnyt rikoksen rauhaa vastaan, sotarikoksen tai rikoksen ihmisyyttä vastaan siten kuin nämä rikokset on määritelty asiaankuuluvissa kansainvälisissä sopimuksissa;

b) tehnyt törkeän rikoksen;

c) syyllistynyt Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisiin tekoihin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa sekä 1 ja 2 artiklassa esitetyn mukaisesti;

d) vaaraksi sen jäsenvaltion yhteiskunnalle tai turvallisuudelle, jossa hän on.

▼B

2. Edellä 1 kohtaa sovelletaan henkilöihin, jotka yllyttävät siinä mainittuihin rikoksiin tai tekoihin tai muulla tavoin osallistuvat niiden suorittamiseen.

3. Jäsenvaltio voi jättää toissijaisen suojelun myöntämättä kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, jos hän on ennen jäsenvaltioon pääsyään tehnyt yhden tai useamman 1 kohdan soveltamisalaan kuulumattoman rikoksen, josta voitaisiin määrätä vankeusrangaistus, jos se olisi tehty kyseisessä jäsenvaltiossa, ja jos hän on jättänyt alkuperämaansa ainoastaan välttääkseen näistä rikoksista johtuvia seuraamuksia.

VI LUKU

TOISSIJAINEN SUOJELUASEMA

18 artikla

Toissijaisen suojeluaseman myöntäminen

Jäsenvaltioiden on myönnettävä toissijainen suojeluasema sellaiselle kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka voi saada toissijaista suojelua II ja V luvun mukaisesti.

19 artikla

Toissijaisen suojeluaseman peruuttaminen, lakkauttaminen tai uusimatta jättäminen

1. Kun kyseessä ovat tämän direktiivin voimaantulon jälkeen tehdyt kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset, jäsenvaltioiden on peruutettava, lakkautettava tai jätettävä uusimatta valtion elimen, hallinnollisen elimen, tuomioistuimen tai lainkäyttöelimen kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle myöntämä toissijainen suojeluasema, jos hän ei enää voi saada toissijaista suojelua 16 artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat peruuttaa, lakkauttaa tai jättää uusimatta valtion elimen, hallinnollisen elimen, tuomioistuimen tai lainkäyttöelimen kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle myöntämän toissijaisen suojeluaseman, jos toissijaisen suojeluaseman myöntämisen jälkeen todetaan, ettei asianomaiselle olisi 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti pitänyt myöntää toissijaista suojelua.

3. Jäsenvaltioiden on peruutettava, lakkautettava tai jätettävä uusimatta kolmannen valtion kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle myönnetty toissijainen suojeluasema, jos:

a) toissijaisen suojeluaseman myöntämisen jälkeen todetaan, että toissijainen suojeluasema olisi pitänyt jättää tai jätetään myöntämättä asianomaiselle 17 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti;

b) hänen vääristelemänsä tai salaamansa seikat, mukaan lukien väärien asiakirjojen toimittaminen, olivat ratkaisevia toissijaisen suojeluaseman myöntämisen kannalta.

4. Toissijaisen suojeluaseman myöntäneen jäsenvaltion on yksilöllisesti osoitettava, että asianomainen henkilö on 1, 2 ja 3 kohdan mukaisesti lakannut olemasta henkilö tai ei ole henkilö, joka täyttää toissijaisen suojelun myöntämisen edellytykset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kolmannen valtion kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön velvollisuutta ilmoittaa 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti kaikki asiaan vaikuttavat seikat ja toimittaa hänen käytettävissään olevat asiaan vaikuttavat asiakirjat.

▼B

VII LUKU

KANSAINVÄLISEN SUOJELUN SISÄLTÖ

20 artikla

Yleiset säännöt

1. Tällä luvulla ei rajoiteta Geneven yleissopimuksessa vahvistettujen oikeuksien soveltamista.

2. Tätä lukua on sovellettava sekä pakolaisiin että henkilöihin, jotka voivat saada toissijaista suojelua, jollei toisin mainita.

3. Jäsenvaltioiden on otettava tätä lukua täytäntöön pannessaan huomioon haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten alaikäisten, ilman huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, vanhusten, raskaana olevien naisten, yksinhuoltajien, joilla on alaikäisiä lapsia, sekä kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneiden henkilöiden erityistilanne.

4. Edellä 3 kohtaa sovelletaan ainoastaan henkilöihin, joilla on heidän tilannettaan koskevassa yksilöllisessä arvioinnissa todettu olevan erityistarpeita.

5. Jäsenvaltioiden on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu pannessaan täytäntöön tämän luvun niitä säännöksiä, jotka koskevat alaikäisiä.

6. Jäsenvaltiot voivat Geneven yleissopimuksen asettamissa rajoissa kaventaa tämän luvun nojalla sellaiselle pakolaiselle myönnettyjä etuuksia, jolle on myönnetty pakolaisasema sellaisen toiminnan perusteella, jonka ainoana tai pääasiallisena tarkoituksena on ollut luoda tarpeelliset edellytykset pakolaisaseman myöntämiselle.

7. Jäsenvaltiot voivat kansainvälisissä velvoitteissaan asetetuissa rajoissa kaventaa tämän luvun nojalla sellaiselle henkilölle myönnettyjä etuuksia, joka voi saada toissijaista suojelua ja jolle on myönnetty toissijainen suojeluasema sellaisen toiminnan perusteella, jonka ainoana tai pääasiallisena tarkoituksena on ollut luoda tarpeelliset edellytykset toissijaisen suojelun myöntämiselle.

21 artikla

Suoja palauttamista vastaan

1. Jäsenvaltioiden on noudatettava palauttamiskiellon periaatetta kansainvälisten velvoitteidensa mukaisesti.

2. Jos 1 kohdassa mainitut kansainväliset velvoitteet eivät sitä kiellä, jäsenvaltiot voivat palauttaa pakolaisen riippumatta siitä, onko tämä saanut virallisesti pakolaisaseman, jos:

a) on perusteltua syytä katsoa hänen olevan vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on; tai

b) hän on yhteiskunnalle vaarallinen kyseisessä jäsenvaltiossa, koska hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta.

3. Jäsenvaltiot voivat kumota, peruuttaa tai jättää uusimatta 2 kohdassa tarkoitetun pakolaisen oleskeluluvan tai jättää oleskeluluvan myöntämättä hänelle.

22 artikla

Tietojen antaminen

Mahdollisimman pian sen jälkeen kun kansainvälistä suojelua tarvitsevalle henkilölle on myönnetty suojelua saavan henkilön asema, jäsenvaltioiden on annettava hänelle tietoja tähän asemaan liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista kielellä, jota hän todennäköisesti ymmärtää.

▼B

23 artikla

Perheen yhtenäisyyden säilyttäminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että perheen yhtenäisyys voidaan säilyttää.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pakolaisaseman tai toissijaista suojelua saavan henkilön aseman saaneen henkilön perheenjäsenillä, joille henkilökohtaisesti ei voida myöntää tällaista asemaa, on oikeus hakea 24—34 artiklassa tarkoitettuja etuuksia kansallisten menettelyjen mukaisesti, jos tämä on mahdollista perheenjäsenen henkilökohtainen oikeudellinen asema huomioon ottaen.

Siltä osin kuin on kyse toissijaisen suojeluaseman saaneiden henkilöiden perheenjäsenistä, jäsenvaltiot voivat määritellä tällaisiin etuuksiin sovellettavat edellytykset.

Näissä tapauksissa jäsenvaltioiden on varmistettava, että annetut etuudet takaavat kohtuullisen elintason.

3. Edellä 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta, jos pakolaisasema tai toissijainen suojeluasema jätetään tai jätettäisiin myöntämättä perheenjäsenelle III ja V luvun nojalla.

4. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat jättää myöntämättä tässä tarkoitetut etuudet, rajoittaa niitä tai peruuttaa ne kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä.

5. Jäsenvaltiot voivat päättää, että tätä artiklaa sovelletaan myös muihin lähiomaisiin, jotka ovat asuneet yhdessä osana perhettä alkuperämaasta lähtemisen aikaan ja jotka olivat tuolloin täysin tai pääasiallisesti riippuvaisia pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneesta henkilöstä.

24 artikla

Oleskeluluvat

1. Jäsenvaltioiden on annettava pakolaisaseman saaneelle henkilölle oleskelulupa mahdollisimman pian sen jälkeen, kun hänelle on myönnetty tämä asema, jollei kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä erittäin painavista syistä muuta johdu ja sanotun rajoittamatta 21 artiklan 3 kohdan soveltamista. Oleskeluluvan on oltava voimassa vähintään kolme vuotta ja se on voitava uusia.

Pakolaisaseman saaneen henkilön perheenjäsenelle myönnettävän oleskeluluvan voimassaoloaika voi olla alle kolme vuotta ja se on voitava uusia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 23 artiklan 1 kohdan soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on annettava toissijaista suojelua saavalle henkilölle oleskelulupa mahdollisimman pian sen jälkeen, kun hänelle on myönnetty tämä asema, jollei erittäin painavista kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä muuta johdu. Oleskeluluvan on oltava voimassa vähintään yhden vuoden ajan ja se on voitava uusia.

25 artikla

Matkustusasiakirjat

1. Jäsenvaltioiden on annettava pakolaisaseman saaneille henkilöille Geneven yleissopimuksen liitteen määräysten mukaiset matkustusasiakirjat valtion alueen ulkopuolelle tehtäviä matkoja varten, jolleivät erittäin painavat kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvät syyt toisin vaadi.

2. Jäsenvaltioiden on annettava toissijaista suojelua saavalle henkilölle, joka ei voi saada kansalaisuusvaltionsa passia, asiakirjat matkustamista varten ainakin siinä tapauksessa, että vakavat humanitaariset syyt edellyttävät hänen läsnäoloaan toisessa valtiossa, jolleivät erittäin painavat kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvät syyt toisin vaadi.

▼B

26 artikla

Mahdollisuus työntekoon

1. Jäsenvaltioiden on heti pakolaisaseman myöntämisen jälkeen annettava pakolaisaseman saaneille henkilöille lupa työskennellä toisen palveluksessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana ottaen huomioon kyseiseen ammattiin ja julkishallintoon yleisesti sovellettavat säännöt.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pakolaisaseman saaneille henkilöille tarjotaan toimintaa, kuten aikuisille tarkoitettua työllisyyskoulutusta, ammattikoulutusta ja käytännön työharjoittelua vastaavin edellytyksin kuin sen omille kansalaisille.

3. Jäsenvaltioiden on heti toissijaisen suojeluaseman myöntämisen jälkeen annettava toissijaista suojelua saaville henkilöille lupa työskennellä toisen palveluksessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana ottaen huomioon kyseiseen ammattiin ja julkishallintoon yleisesti sovellettavat säännöt. Jäsenvaltioiden työmarkkinoiden tilanne, mahdollinen työhön pääsyn priorisointi mukaan lukien, voidaan ottaa huomioon kansallisen lainsäädännön mukaisesti asetetun ajan. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toissijaisen suojeluaseman saaneella henkilöllä on työmarkkinoilla noudatettavien priorisointia koskevien kansallisten sääntöjen mukainen pääsy hänelle tarjottuun työhön.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toissijaista suojelua saaville henkilöille annetaan mahdollisuus osallistua toimintaan, kuten aikuisille tarkoitettuun työllisyyskoulutukseen, ammattikoulutukseen ja käytännön työharjoitteluun edellytyksin, joista jäsenvaltiot päättävät.

5. Tällöin on sovellettava palkkausta, toisen palveluksessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivia koskevien sosiaaliturvajärjestelmien piiriin pääsyä sekä muita työehtoja koskevaa, jäsenvaltioissa voimassa olevaa lainsäädäntöä.

27 artikla

Mahdollisuus koulutukseen

1. Jäsenvaltioiden on annettava kaikille pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneille alaikäisille mahdollisuus osallistua täysimääräisesti koulutukseen samoin edellytyksin kuin omien kansalaistensa.

2. Jäsenvaltioiden on annettava pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneille aikuisille mahdollisuus osallistua yleiseen koulutusjärjestelmään, täydennyskoulutukseen tai uudelleenkoulutukseen samoin edellytyksin kuin ►C1 maassa laillisesti asuville kolmannen maan kansalaisille. ◄

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneiden henkilöiden ja omien kansalaistensa yhdenvertainen kohtelu voimassa olevissa ulkomaisten tutkintojen, todistusten ja muiden muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tunnustamismenettelyissä.

28 artikla

Sosiaaliapu

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneet henkilöt saavat tarvittavan sosiaaliavun tällaisen aseman myöntäneessä jäsenvaltiossa samoin edellytyksin kuin jäsenvaltion omat kansalaiset.

2. Poiketen 1 kohdassa säädetystä yleissäännöstä jäsenvaltiot voivat rajoittaa toissijaista suojelua saavien henkilöiden sosiaaliavun perusetuuksiin, jotka on sitten myönnettävä samansuuruisina ja samoin kelpoisuusedellytyksin kuin omille kansalaisille.

▼B

29 artikla

Terveydenhuolto

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pakolaisaseman ja toissijaisen suojeluaseman saaneilla henkilöillä on mahdollisuus terveydenhuoltoon samoin edellytyksin kuin tällaisen aseman myöntäneen jäsenvaltion kansalaisilla.

2. Poiketen 1 kohdassa säädetystä yleissäännöstä jäsenvaltiot voivat rajoittaa toissijaista suojelua saavien henkilöiden terveydenhuollon perusetuuksiin, jotka on sitten myönnettävä samansuuruisina ja samoin kelpoisuusedellytyksin kuin omille kansalaisille.

3. Jäsenvaltioiden on järjestettävä niille pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneille henkilöille, joilla on erityisiä tarpeita, kuten raskaana oleville naisille, vammaisille tai kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan henkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan uhreiksi joutuneille henkilöille tai kaikenlaisten väärinkäytösten, laiminlyöntien, hyväksikäytön, kidutuksen tai julman, epäinhimillisen ja halventavan kohtelun uhriksi joutuneille tai aseellisista selkkauksista kärsineille alaikäisille, riittävä terveydenhuolto samoin kelpoisuusedellytyksin kuin kyseisen aseman myöntäneen jäsenvaltion kansalaisille.

30 artikla

Ilman huoltajaa olevat alaikäiset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava mahdollisimman pian pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman myöntämisen jälkeen tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ilman huoltajaa olevia alaikäisiä edustaa laillinen edunvalvoja tai tarvittaessa alaikäisten hoidosta ja hyvinvoinnista vastaava järjestö, tai jonkin muun asianmukaisen edustuksen varmistamiseksi, mukaan luettuna lainsäädäntöön tai tuomioistuimen määräykseen perustuva edustus.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alaikäiselle nimetty edunvalvoja tai edustaja ottaa alaikäisen tarpeet huomioon asianmukaisella tavalla tämän direktiivin täytäntöönpanossa. Asianomaisten viranomaisten on arvioitava tilannetta säännöllisesti.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ilman huoltajaa olevat alaikäiset sijoitetaan:

a) täysi-ikäisten sukulaisten luokse;

b) sijoitusperheeseen;

c) alaikäisten majoittamiseen tarkoitettuihin keskuksiin; tai

d) muuhun alaikäisille soveltuvaan majoitukseen.

Lapsen näkemykset on otettava tässä yhteydessä huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.

4. Sisarukset on mahdollisuuksien mukaan pidettävä yhdessä ottaen huomioon kyseisen alaikäisen etu sekä erityisesti hänen ikänsä ja kehitystasonsa. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten asuinpaikan muutokset on rajoitettava mahdollisimman vähiin.

5. Jäsenvaltioiden on pyrittävä suojellessaan ilman huoltajaa olevan alaikäisen etua jäljittämään hänen perheenjäsenensä mahdollisimman nopeasti. Jos alaikäisen tai hänen lähiomaistensa henki tai koskemattomuus saattaa olla uhattuna, varsinkin jos omaiset ovat jääneet alkuperämaahan, on huolehdittava siitä, että näitä henkilöitä koskevien tietojen keruu, käsittely ja välittäminen tapahtuu luottamuksellisesti.

6. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten parissa työskentelevillä henkilöillä on oltava tai heille on annettava sopiva alaikäisten tarpeita koskeva koulutus.

▼B

31 artikla

Majoituksen saanti

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneet henkilöt saavat majoituksen samoin edellytyksin kuin muut ►C1 niiden alueella laillisesti asuvat kolmansien maiden kansalaiset. ◄

32 artikla

Liikkumisvapaus jäsenvaltiossa

Jäsenvaltioiden on sallittava pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneiden henkilöiden vapaa liikkuminen alueellaan samoin edellytyksin ja rajoituksin kuin ►C1 niiden alueella laillisesti oleskelevien muiden kolmansien maiden kansalaisten ◄ osalta on säädetty.

33 artikla

Kotoutumispalvelut

1. Pakolaisten yhteiskuntaan kotoutumisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden on säädettävä kotouttamisohjelmista, joita ne pitävät tarkoituksenmukaisina, tai luotava ennakkoedellytykset, joilla taataan pääsy kyseisiin ohjelmiin.

2. Jos jäsenvaltiot pitävät sitä tarkoituksenmukaisena, toissijaisen suojeluaseman saavien henkilöiden on annettava osallistua kotouttamisohjelmiin.

34 artikla

Paluumuutto

Jäsenvaltiot voivat antaa tukea pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman saaneille henkilöille, jotka haluavat palata kotimaahansa.

VIII LUKU

HALLINNOLLINEN YHTEISTYÖ

35 artikla

Yhteistyö

Jäsenvaltion on nimettävä kansallinen yhteysviranomainen ja ilmoitettava tämän osoite komissiolle, joka toimittaa sen muille jäsenvaltioille.

Jäsenvaltioiden on toteutettava yhteistyössä komission kanssa aiheelliset toimenpiteet, jotta toimivaltaiset viranomaiset voisivat toimia suoraan yhteistyössä ja vaihtaa tietoja keskenään.

36 artikla

Henkilöstö

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viranomaisilla ja muilla tätä direktiiviä soveltavien järjestöjen edustajilla on riittävä koulutus ja että heitä koskee työssään saamiensa tietojen osalta kansallisen lainsäädännön mukainen salassapitovelvollisuus.

IX LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

37 artikla

Kertomukset

1. Komissio toimittaa viimeistään 10 päivänä huhtikuuta 2008 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta ja tekee tarvittaessa muutosehdotuksia. Muutosehdotukset koskevat ensisijaisesti 15, 26 ja 33 artiklaa. Jäsenvaltioiden on toimitet-

▼B

tava komissiolle mainitun kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot viimeistään 10 päivänä lokakuuta 2007.

2. Kertomuksen esittämisen jälkeen komissio laatii vähintään viiden vuoden välein Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta.

38 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset ennen 10 päivää lokakuuta 2006. Niiden on ilmoitettava tästä viipymättä komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

39 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

40 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.